

Valer RUS

**VOCAȚIA MUZEELOR PENTRU PROMOVAREA ȘI VALORIFICAREA
RELAȚIILOR INTERCULTURALE. STUDIU DE CAZ:
MUZEUL „CASA MUREȘENILOR” BRAȘOV**

Muzeul „Casa Mureșenilor” din Brașov a fost înființat în anul 1968. Încă de la începuturile sale, instituția s-a aflat sub semnul misiunii organizaționale specifice, și anume cea de promovare și valorificare a personalităților din familia Mureșenilor. O familie eminentă românească, remarcată în focul luptelor naționale din Transilvania secolului al XIX-lea, familia Mureșenilor nu putea avea decât un muzeu de inspirație naționalistă, sau monocoloră din punct de vedere etnic. Acest lucru nu s-a întâmplat, din fericire, la conducerea acestui muzeu fiind întotdeauna personalități cu suficientă deschidere intelectuală pentru a evita blocarea orizonturilor culturale ale instituției.

Ceea ce ani întregi a fost o înțelegere tacită între membrii colectivului muzeului, și anume acceptarea caracterului multicultural al comunității locale, devine parte integrantă a misiunii oficiale a instituției între anii 2005-2011, conform programului de management după care a fost condusă instituția: „*Misiunea noastră este de a interpreta și celebra trecutul într-un context al prezentului și al viitorului. Muzeul «Casa Mureșenilor» din Brașov există pentru a arăta un posibil model uman de urmat. Brașovenii trebuie să știe cum erau brașovenii de altădată, și acest muzeu le aduce aminte permanent că viitorul are o inimă antică. Mureșenii și contemporanii lor (Gheorghe Dima, Paul Richter, Ioan și Ștefan Baciu etc.) reprezentau un model de civilizație urbană de tip **multicultural**, iar acest muzeu va încerca să însușească acest spirit și tinerei generații.*”¹

Pentru că pericolul gândirii parohiale revine cu o anumită frecvență, se impune reafirmarea permanentă a crezului multiculturalismului prin enumerarea activităților care stau la baza sa, asta și pentru a nu permite ca trecerea timpului să dea uitării aceste realizări, totodată acestea constituind o colecție de exemple de bună practică în acest sens.

În general, aceste exemple vor fi preluate din Cartea Albă a instituției, oferind ori de câte ori este posibil și trimiteri la alte surse. Perioada supusă atenției lectorilor este cea a managementului desfășurat în cadrul contractului dintre anii 2005-2010. Activitățile s-au desfășurat în cele două locații ale muzeului, este vorba de Casa Mureșenilor (Piața Sfatului 25) și Casa Ștefan Baciu (Str. G. Baiulescu 9). Vom începe cu cele de la sediul principal al instituției, Casa Mureșenilor.

În anul 2006 au avut loc mai multe recitaluri muzicale dedicate unor compozitori clasici, dar proveniți din culturi importante, precum cele din 8 februarie 2006 – Recital de muzică rusă, în 11 octombrie 2006 – Recitalul de la ora cinci, dedicat compozitorului Schumann.

În 11-20 august 2006 a avut loc expoziția de carte Mozart, realizată în colaborare cu Centrul Cultural German. Două simpozioane muzicale au avut ca subiect personalități ale culturilor maghiară și germană: în 13-14 august 2006 – simpozion Béla Bartók în cadrul festivalului „*Cetatea muzicală a Brașovului*”², iar în 13 octombrie 2006 au avut loc un simpozion și o expoziție „*Compozitori Brașoveni*”, realizate în colaborare cu Biserica Neagră Brașov.

Anul 2007 a oferit publicului brașovean în 6 martie 2007 o evocare a compozitorului sas Norbert Petri, dublată de o expoziție cu partituri, obiecte personale aparținând acestei personalități. Una dintre cele mai de succes expoziții din primul deceniu al secolului al XXI-lea din Muzeul „Casa Mureșenilor” Brașov a fost cea vernisată în 18 septembrie 2007, „*Brazilia. Țara și oamenii*”, realizată în colaborare cu Ambasada Braziliei³. Motivul pentru care s-a realizat acest proiect a fost

¹ http://www.muzeulmuresenilor.ro/mureseni_ro/program%20de%20management.html

² http://www.mytex.ro/texpert/print/_154166.php

³ <http://brazilia-romania.blogspot.com/2007/09/fotografia-braziliana-la-brasov.html>

strângerea relațiilor cu ambasada acestei țări în anul precedent, cu ocazia deschiderii Casei Ștefan Baci, unul dintre cei mai celebri rezidenți români din Brazilia.

În același an se realiza în 22 noiembrie simpozionul de geografie „*Heinrich Wachner – 130 de ani de la naștere*”, în cadrul proiectului „*Mari geografi brașoveni*” inițiat de domnul Șerban Dragomirescu (București)⁴. Această inițiativă și-a propus din start onorarea personalităților din toate culturile Transilvaniei, lucru care se va vedea și în cele ce urmează.

În anul următor, 2008, s-au continuat evenimentele cu caracter multicultural. Muzica a prezentat dintotdeauna avantajul universalității, deci nici în acest an nu au lipsit evenimentele de profil: 19 martie 2008 – Recitalul de la ora cinci – „*Inimă de țigan*”, 3 iunie 2008 – „*Salon muzical spaniol*” – în colaborare cu Filarmonica Brașov, 13 noiembrie 2008 – concert „*Armonii braziliene*”, în colaborare cu Ambasada Braziliei și 2 decembrie 2008 – Recital vocal, în colaborare cu Alianța Franceză Brașov.

În intervalul 7 iulie-3 august 2008, Muzeul „Casa Mureșenilor” a fost implicat în proiectul Școlii de vară „*Limbă, cultură și civilizație românească*”, în colaborare cu Institutul Cultural Român, Grupul „Corona”, Opera Brașov, Facultatea de Litere Brașov. Cu această ocazie, în sălile muzeului au fost prezenți 40 de participanți din 20 de țări, fiind unul din cele mai intense momente de multiculturalism din calendarul anual al instituției.

Anul 2009 a oferit publicului brașovean alte recitaluri muzicale „*internaționale*”, precum cele din 24 februarie 2009 – Recital vocal – în parteneriat cu Alianța Franceză din Brașov, 5 mai 2009 – Matineu muzical – „*Portrete muzicale: G. Dima și P. Richter*”, 7 iulie 2009 – Matineu muzical – „*Portret muzical: F. Mendelssohn-Bartholdy*”, Facultatea de Muzică, 25 noiembrie 2009 – Recital cameral „*T.F.B. Ensemble*” (Japonia).

Unul dintre cele mai importante momente ale anului a fost deschiderea în 4 iunie 2009 – expoziției „*Otto Dix – expoziție grafică*”, realizată în colaborare cu Centrul Cultural German Brașov, Institut für Auslandsbeziehungen și Ambasada Germaniei la București⁵. Acest eveniment a fost dublat în 5-6 iunie 2009 de un workshop moderat de Wiebke Trunk (Germania).

În 23 octombrie 2009 am organizat un nou simpozion de geografie cu tema „*Dr. Erich Jekelius – 120 de ani de la naștere*”, în colaborare cu Forumul Democrat al Germanilor din județul Brașov și Inspectoratul Școlar al Județului Brașov⁶.

În anul 2010 au avut loc mai multe evenimente care se încadrează în categoria celor care promovează multiculturalismul. Două expoziții deosebite și-au propus evidențierea unor elemente care țin de alte culturi, diferite de cea românească. În 2 martie 2010 a fost vernisată expoziția „*Lucian Bernhard – publicitate și design la începutul secolului XX*”, realizată în colaborare cu Centrul Cultural German și IFA Institut din Germania (dublată în 3 martie 2010 de un workshop mediat de curatorul expoziției, Hubert Ridle)⁷. La 4 iunie 2010 a fost deschisă o altă expoziție, despre „*Istoria imnurilor naționale din Mexic și România*”, realizată în colaborare cu Ambasada Mexicului la București⁸.

În categoria evenimentelor muzicale dedicată altor personalități din afara spațiului cultural românesc amintim aici în 2 martie 2010, Matineu muzical – „*Portrete muzicale: Clara și Robert Schumann*”, în 17 martie 2010 – Recitalul de la ora cinci – „*Béla Bartók și muzica veacului său*”.

⁴ http://www.mytex.ro/comunitare/print/o-personalitate-brasoveana-ignorata_197234.php

⁵ http://kulturzentrum-kronstadt.ro/ro/archiv-details/article/otto-dix/?tx_tnews%5BpS%5D=1247522316&tx_tnews%5BbackPid%5D=19&cHash=a373aca196

⁶ http://www.bzb.ro/index.php?page_name=stire_detalii&id_stire=51286

⁷ <http://cimec.wordpress.com/2010/03/01/>

⁸ http://www.monitorulexpres.ro/?mod=ultima_ora&a=citeste&p=ultima_local&s_id=90470

Două lansări de carte au promovat valorile culturii germane în cadrul muzeului. Astfel în 20 aprilie 2010 a fost prezentată lucrarea „*Sănătatea e un lucru delicios*” de Paulus Kyr (Germania)⁹, iar la 2 iunie 2010 a avut loc o dublă lansare de carte: „*Vechiul Brașov. O istorie a orașului și a Transilvaniei până la 1800*” de Georg Michael Gottlieb von Hermann și „*Orașe din sudul Ardealului, 10 rute artistico-istorice*” de Arne Franke, în colaborare cu Arhiva Bisericii Negre, reprezentată de Thomas Șindilariu¹⁰.

Între 7-31 iulie 2010 au avut loc din nou cursurile estivale de „*Limbă, cultură și civilizație românească*”, ed. a III-a, în colaborare cu Institutul Cultural Român, Universitatea Transilvania Brașov și Grupul de Inițiativă Locală „Corona”.

În cadrul secției de literatură Casa „Ștefan Baciu”, inaugurată în anul 2006, dat fiind și caracterul cosmopolit al figurii poetului brașovean, au avut loc mai multe evenimente cu deschidere spre alte culturi. Încă din anul deschiderii oficiale au avut loc în 18 octombrie 2006 o lectură publică cu Terezia Mora, sau în 18 noiembrie 2006 colocviul „*Literatura minorităților*”.

În 13 februarie 2008 a avut loc lansarea de carte a președintelui Forumului Democrat al Germanilor din România, Județul Brașov, Joachim Wittstock. Tot în același an a avut loc în 10 aprilie 2008 o lectură publică în cadrul programului „*Autori germani la Casa Galbenă*”.

Ca o concluzie, propunem lectorilor noștri ideea că un muzeu din Transilvania, fie el și memorial, are obligația promovării constante a valorilor multiculturalismului, în spiritul tradițional al acestei provincii.

**The museums calling for promoting and capitalization of the intercultural relations.
Case study: „Mureșianu family House” Museum from Brașov
Abstract**

This article is about the recent history of an memorial museum from Brașov, Romania, dedicated to a famous romanian family from 19th century, the Muresianu's, regarding the promoting of intercultural relations. We mentioned here different exhibitions, concerts and conferences involving german, hungarian, french, brasilian, mexican and other cultures, held in museum between 2005-2010, as a natural follow-up after the changing of the institution mission.

⁹ http://www.monitorulexpres.ro/?mod=monitorulexpres&p=actualitate&a=citeste&s_id=88828

¹⁰ http://www.monitorulexpres.ro/?mod=monitorulexpres&a=citeste&p=actualitate&s_id=90352